

#1

KERNEPROBLEM

Jeg får et ansvar, jeg ikke kan løfte

- fordi jeg ikke forstår mine rettigheder, muligheder og konsekvenserne af mine og andres handlinger

DET SYNLIGE

- Ringer for at få personlig vejledning
- Får fagforeningen til at "oversætte" henvendelser fra myndigheder og aktører
- Svarer ikke på spørgeskemaer eller undlader at sende oplysninger
- Bliver i arbejde, som gør dig mere syg
- Dropper sagen, fordi det er nemmere end at opfylde kravene og vente på det offentlige

DET BAGVEDLIGGENDE

- Føler dig magtesløs og irriteret, fordi du ikke forstår lovgivningen og myndighedssproget
- Mister overblikket, fordi du har for mange opgaver, hvor du ikke kan forstå sammenhængen og se, hvad de skal føre til
- Får ikke dét, du har ret til, fordi du opgiver på forhånd

DE KONKRETE UDFORDRINGER

Når du kommer til skade på dit arbejde og har en arbejdsskadesag, er der flere aktører involveret i dit forløb, inden du får afgørelse på din sag. Den samlede proces kan strække sig over flere år. I processen pålægges du at håndtere administrative opgaver, fx at udfylde spørgeskemaer korrekt, planlægge og gå til lægebesøg og løbende reagere på information og henvendelser fra de forskellige aktører. Meget af kommunikationen er skriftlig og består af længere sektioner med lovttekster og standardafsnit. Dem, der behandler din sag, er forpligtigede til at oplyse dig om diverse forhold, men dette kommunikeres ikke nødvendigvis på en måde, du forstår.

Det kan opleves som et ekstra pres at skulle forstå og tilegne sig viden om regler, rettigheder og procedurer i et arbejdsskadeforløb. Det kan derfor blive en ekstra kompleks og stressfyldt opgave for dig, som i forvejen er belastet af arbejdsskaden, at navigere mellem de forskellige aktører. Det kan føre til fejl, forsinkelser og frustrationer. Og det ekstra pres kan have negative konsekvenser for dit helbred og din livskvalitet.

Du giver måske op på forhånd, når du ikke kan finde hoved og hale i det hele. Det kan betyde, at du ikke får den hjælp og erstatning, som du har ret til, og at du fortsætter i et job, hvor du får det dårligere og dårligere.

Når du selv skal finde vej i arbejdsskadesystemet, kan du opleve en følelse af ulighed i adgangen til rettigheder og ydelser. Dem, som har mere viden, tid og ressourcer, vil formentligt være bedre i stand til at drage fordel af systemets muligheder.

#1

“

”Der var så mange, jeg skulle forklare hele processen til. Der var ikke noget, der var samlet ét sted. Det er jo helt umuligt, når man lider af hukommelsestab at huske at sige det samme hele tiden til alle instanser. Det var nemmere for mig at gå op på 37 timer og lide under det, end at nogen skulle følge mig - og alt den opfølgning jeg skulle lave.”

Fysioterapeut, 33 år

”Jeg vil gerne have en generel vejledning, så jeg kan forstå sagsforløbet. Jeg har aldrig haft en skade før det er selvfølgelig uklart for mig hvad forløbet er. Det er lidt svært at forstå hvad meningen er.”

Kvinde, 39 år

”Får utroligt mange spørgsmål i forbindelse med arbejdsskadesagen, det føles som om, I gør det for at få mig til at give op”

Svejsler, 62 år

”Man har ikke en chance i det her system. Får man skrevet noget forkert, bliver man hængt op på det. Det er jo ikke noget, jeg sidder med til dagligt, så jeg har jo ikke en jordisk chance for at vide, om jeg får skrevet noget forkert”

Bygningsmaler, 51 år

#2

KERNEPROBLEM

Jeg føler, at jeg skal være på vagt

- fordi der er modsatrettede budskaber og manglende tillid til systemet

DET SYNLIGE

- Klager over afgørelsen fra AES, fordi du ikke kan forstå den, og afgørelsen opleves som uretfærdige (lav andel får medhold i klagen, hvilket øger oplevelsen af uretfærdighed)
- Hyrer advokat som partsrepræsentant
- Melder dig ind i Facebook-grupper for folk med arbejdsskader
- Anvender ord som "at kæmpe mod systemet" og mener ikke, at du får den erstatning, du burde få
- Afholder dig fra at starte i jobafklaringsforløb, da du ikke vil anstrenge dig for meget og måske miste muligheden for erstatning

DET BAGVEDLIGGENDE

- Føler dig magtesløse og som 'den lille mand' mod det store system
- Føler dig snydt for erstatning, fordi du måske har fortalt åbent og ærligt om tidligere skader
- Er forvirret og ved ikke, hvem du skal lytte til
- mister tilliden til systemet, fordi du er bange for at svare forkert/afgive forkerte oplysninger/sige "for meget"

DE KONKRETE UDFORDRINGER

Når du har en arbejdsskadesag, er du i kontakt med mange forskellige aktører: din arbejdsgiver, kommune, fagforening, AES osv. Hos de forskellige aktører kan du opleve at få forskellig rådgivning og vejledning om, hvad du skal gøre, og hvordan du skal forholde dig til din arbejdsskade. Det kan derfor være svært for dig at navigere i alle de "gode råd", når du oplever modsatrettede budskaber fra dem, du taler med. Måske vil kommunen vejlede dig til at tage den kortest mulige vej tilbage på arbejdet, mens din fagforening mener, at du ikke skal raskmelde dig for hurtigt, fordi det går ud over dine muligheder for erstatning.

Du kan også føle en mistillid til "systemet", hvis du oplever, at du ikke får den hjælp, du har brug for. Du har bidraget til samfundet og betalt din skat, men den økonomiske hjælp, du kan få, er ikke tilstrækkelig til at få alting til at løbe rundt. Du oplever også, at der i praksis er forskel på de tilbud, du og andre får, fordi det bl.a. afhænger af den kommune, du bor i, og den forsikring din arbejdsgiver har. Måske kan du ikke få revalidering, hjælp til at komme videre i andet arbejde, psykologhjælp eller behandlinger ved fysioterapeut.

Når du sammenligner din egen afgørelse med andres, kan du også opleve forskelsbehandling fra AES, fordi afgørelserne og erstatningerne kan være forskellige, selvom sagerne ser ens ud.

#2

“

”Det er en catch 22, at hvis man viser handlekraft og kan hjælpe sig selv, så bliver man vurderet rask”

Fysioterapeut, 33 år

”Man skulle tro, at jeres [AES'] samarbejdspartnere var på jeres [AES'] lønningsliste.”

Smed, 35 år

”Jeg oplever at blive uretfærdigt behandlet, når der bliver rodet så meget op i ens liv, fordi man er blevet nedslidt af at have passet sit arbejde hele ens liv. Det føles som om, at I [systemet] tror, jeg snyder”

Bygningsmaler, 51 år

#3

KERNEPROBLEM

Jeg føler mig som en sag

- fordi jeg oplever, at jeg ikke bliver behandlet som et menneske

DET SYNLIGE

- Bliver i jobbet, selvom du ikke fysisk/mentalt kan holde til det
- Takker nej til eller gennemfører ikke tilbud fra det offentlige, fordi det ikke er dét, du har lyst eller er klar til
- Svarer ikke på spørgeskemaer, fordi du oplever, at de ikke giver mening for dig eller er svære at udfylde
- Rykker AES for status i sagen og for afgørelser - enten selv eller via en repræsentant
- Bliver nødt til at foretage hårde prioriteringer for at få det til at hænge sammen økonomisk
- Indhenter en "second opinion" hos din egen læge

DET BAGVEDLIGGENDE

- Utrygt at gå i uvished omkring fremtiden, hvor økonomien fylder en del
- Føler dig som et CPR nummer frem for et menneske
- Oplever en følelse af opgiveness, kontroltab og magtesløshed

DE KONKRETE UDFORDRINGER

Du kan som borger opleve, at du bliver udsat for en "standardproces" hos de forskellige aktører, fordi de sætter gang i en masse ting, uden at de tager hensyn til, hvem du er, og hvad du er klar til. Måske føler du, at du bliver sendt for tidligt i fx jobprøvning, og at du skal gå til samtaler med kommunen, selvom du har en anden aftale med din arbejdsgiver. Samtidig kan du opleve, at den skriftlige kommunikation gør dit forløb sværere, fordi du ikke forstår den, eller fordi du kan tage den ind på grund af generne fra din arbejdsskade.

Du bliver bedt om at skulle genfortælle din historie og skadessag mange gange til de forskellige fagpersoner, som du er i kontakt med. Det kan være frustrerende, fordi det ripper op i dårlige oplevelser og kræver overskud. Samtidig kan det være svært at huske detaljer, og du vil måske gerne gå tilbage og se, hvad du svarede sidst, men du har ikke adgang til disse informationer.

Du oplever, at du i dit skadesforløb kan være under myndighedernes nåde, og at de dikterer din sags tempo. De lange sagsbehandlingstider kræver meget af dig, og det kan have store økonomiske konsekvenser for dig at skulle vente på svar gennem længere tid. Det kan være, at du må tage lån i huset eller have hjælp af banken, fordi du ikke ved, hvordan din økonomi kommer til at se ud. Du er måske også bekymret for, om du kan beholde dit arbejde, hvis du har for mange sygedage og derfor kan risikere at blive fyret. Omvendt føler du heller ikke, at du kan handle anderledes, og du håber og tror på, at du snart vil få en afklaring.

#3

“

”Jeg har mistet tiltroen til det offentlige, pga. den behandling jeg har fået hos AES. Jeg oplever, at AES stiller krav om svartider, som de ikke selv efterfølger. Jeg skal svare nu, men AES skal først svare efter 6 måneder”

Smed, 35 år

”Det er altså mennesker, der sidder ude på den anden side. Man er bare et CPR. nummer, man er bare et nummer”

VS'er, 49 år

”Jeg var mange gange til lægen og få erklæringer og sikre, at der ikke var sket en udvikling ift. skaden - de skulle lige tjekke, om min finger var vokset ud igen”

Smed, 33 år

”Os, der er kommet til skade, kan jo ikke gøre noget for at fremme, at det skal gå hurtigere”

Bygningsmaler, 51 år

”Man troede lige, at sagen var ved at være færdig, så kommer der endnu en røvfuld papirer”

Svejsler, 62 år

#4

KERNEPROBLEM

Mit helbred spænder ben for mig

- *både professionelt og privat*

DET SYNLIGE

- Går til lægen og behandlinger
- Har brug for særlig indretning, hjælpemidler og støtte på både uddannelsen og arbejdspladsen
- Undersøger dine muligheder/rettigheder for at passe ind på uddannelsen eller arbejdspladsen
- Taler med studievejleder og ledere om dine særlige behov/begrænsninger
- Sygemelder dig på arbejdet og kan have svært ved at estimere, hvad du kan overkomme fra dag til dag
- Melder afbud til sociale arrangementer

DET BAGVEDLIGGENDE

- Lever med smerter og andre mén, og det er ikke altid let for omverdenen at se, at du har ondt
- Føler dig mindre værd, fordi du ikke kan klare det, du kunne tidligere
- Føler skyld over at være en belastning for dine studiekammerater/kolleger og ikke 'slå til' i privatlivet

DE KONKRETE UDFORDRINGER

Når du lever med fysiske og psykiske mén efter din arbejdsskade, kan du have svært ved at være i arbejde og eventuelt gennemføre en uddannelse. Måske kan du ikke klare at arbejde på almindelige vilkår eller i samme omfang som før skaden, og du kan være afhængig af særlige vilkår og skånebehov.

Du oplever måske, at du skal forklare og retfærdiggøre, hvorfor du ikke kan det samme som andre – særligt ved 'usynlige mén' som hjernerystelser, smerter, PTSD mm. Du udmatter måske dig selv og gør mere, end du kan holde til, fordi du ikke vil svigte dine kolleger og familien.

Både din psykiske og fysiske kapacitet kan være begrænset på grund af din arbejdsskade, og det kan fx betyde, at du har behov for at hvile dig og holde pauser i løbet af dagen – et behov som alle uddannelser og arbejdspladser ikke nødvendigvis kan imødekomme. Du kan opleve, at forventningen fra din arbejdsgiver er, at du skal tilbage på normale vilkår.

For dig er det vigtigt at økonomisere med din energi i løbet af dagen, både på arbejdet og i fritiden. Når du har fri og skal være sammen med venner og familie, oplever du, at du ikke har det samme overskud som tidligere. Samtidig bruger du meget tid og energi på at gå til lægen og behandlinger og ofte kan du ikke selv planlægge, hvor og hvornår aftalerne ligger.

#4

“

”Som leder var det svært at aftale med arbejdspladsen, at opgaver kunne fordeles på andre. Jeg kunne godt arbejde på flex, men så arbejdede jeg også i aftentimerne, hvor jeg var træt, og børnene var hjemme. Det hang ikke sammen, og jeg måtte lede efter noget andet”

Fysioterapeut, 33 år

”Før kunne jeg det hele. Da jeg fik min arbejdsskade, havde jeg ingen kontrol og følte mig magtesløs”

Tømrer, 35 år

”Hver gang jeg starter i job, mister jeg jobbet efter kort tid på grund af mange knæsmærter, og det har givet mig mange psykiske problemer. Jeg er helt deprimeret over, at jeg ikke kan være aktiv, træne, arbejde som før.”

Mand, 41 år

”Rygskader er svære at leve med, fordi smerterne varierer fra dag til dag”

Tømrer, 35 år

#5

KERNEPROBLEM

Jeg er usikker på at skifte spor i livet

- fordi forandring er hårdt og min situation gør det svært at skulle på skolebænken

DET SYNLIGE

- Bliver i dit nuværende job, hvor du fik arbejdsskaden, selvom det er for hårdt
- Opsøger kommune, a-kasse m.fl. for vejledning om omskoling
- Brug for særlig vejledning fra studievejledere
- Omlægger din økonomi

DET BAGVEDLIGGENDE

- Dine værdier og selvforståelse kan komme under pres, når du ikke længere kan arbejde som før arbejdsskaden
- Det fylder mentalt at vente på afklaring både fra læge og AES og du har derfor svært ved at tage stilling til et eventuelt skift i livet
- Du kan gå med uvished omkring fremtiden - om du kan få arbejde efter uddannelsen, og om din familie kan holde til det store skift du potentielt skal foretage i livet

DE KONKRETE UDFORDRINGER

Når du som borger med en arbejdsskade står over for at skulle omskole dig til et nyt erhverv, kan der være flere barrierer. Ofte er det ikke et frivilligt valg, men i stedet har en ekstern faktor (arbejdsskaden) taget beslutningen for dig. Du er midt i et stort skift i livet – muligvis en identitetskrise. Du ville måske ønske, at du bare kunne fortsætte i dit tidligere job, og derfor kæmper du med at acceptere, at du ikke længere kan arbejde på samme måde som tidligere. Måske har du også svært ved at forestille dig, hvordan du kan bruge dine eksisterende kompetencer i en ny branche.

Din alder kan have stor betydning. Som ældre kan du måske have sværere ved at tilegne dig ny viden, og du kan ikke se meningen med at tage en helt ny uddannelse, når du har relativ kort tid tilbage på arbejdsmarkedet. Dårlige erfaringer med skolegang og skrive-læsevanskeligheder kan også være en barriere for at gennemføre en uddannelse. Hvis du er ufaglært, kan der være længere vej gennem uddannelsessystemet, fordi mange uddannelser kræver, at du har en adgangsgivende eksamen (fx. gymnasium).

Det kan også være en stor udfordring for dig at indgå på de samme vilkår som de andre på uddannelsen. Du har måske både børn, hus og bil, og derfor er du ikke lige så fleksibel som dine medstuderende.

Du tænker måske muligheden for fleksibilitet ind, når/hvis du vælger at omskole dig. Det kan være vigtigt, at det job, som uddannelsen giver adgang til, er fleksibelt - både i intensitet og arbejdsformer, så du fx kan bevæge dig i løbet af dagen.

#5

“

”Et sporskifte i arbejdslivet kan være svært at indstille sig på. Det kræver nogle gange, at ens omgivelser hjælper en på vej”

Pædagogmedhjælper, 47 år

”Nu har jeg jo sadlet om én gang, jeg kan næsten ikke overskue at skulle gøre det igen”

Smed, 38 år

”Det er et meget individuelt forløb at finde ud af, hvad der giver mening for den enkelte at uddanne sig indenfor”

Forsikringsselskab

”Uddannelsessystemet passer ikke til os voksne studerende. Der skal være en lokal vejleder på studiet, der kan vejlede os med familier. Der er behov for fleksibilitet fra både studiet, men også fra de medstuderende.”

Fysioterapeut, 33 år

”Timing for opstart for omskolingsforløb er vigtig - er den tilskadekomnes helbredsmæssige tilstand ikke afklaret, er sandsynligheden for succes mindre, og den tilskadekomne er ikke klar til at lave jobskifte”

Fagforening

DE MODLØSE

Dem, der næsten har givet op...

HOVEDPUNKTER

- Har det svært efter arbejdsskaden og er frustrerede over deres livssituation
- Har haft lange sagsforløb og dårlige erfaringer med at vende tilbage til arbejdet
- Føler afmagt og mangler overskud til at handle

Alt det man kunne, det kan man ikke lige pludselig. Jeg kan bare ikke hjælpe mig selv. Det er bare sådan, jeg er blevet. Jeg lukkede ned for det... fordi der ingen hjælp var at hente. Jeg havde bare et lille håb om, at jeg kunne få en eller anden form for hjælp. For det er hårdt det her, også økonomisk. Det kræver meget.
- Borger

DE MODLØSE

Dem, der næsten har givet op...

De modløse kan ikke leve det samme liv, som før de fik skaden. Skaden betyder, at de har svært ved at udføre daglige gøremål, fx at købe ind, lege med deres børn, deltage i sociale arrangementer og læse på skærm. Både deres kognitive og fysiske ressourcer er begrænsede, og de tænker deres situation igennem igen og igen uden at nå til en løsning.

De modløse har ofte været igennem et langt forløb med behandlinger, sygemeldinger og mislykkede forsøg på at komme tilbage til arbejdet. Deres situation betyder, at de er blevet udmattede og føler sig magtesløse. De er frustrerede over deres livssituation og pessimistiske i forhold til, hvad fremtiden bringer.

Da konsekvenserne af arbejdsskaden fylder ekstremt meget for de modløse, er der ikke den fornødne energi til at tænke på omskoling og nye jobmuligheder. De magtesløse kan også have en anspændt relation til deres arbejdsgiver, hvor arbejdsgiverens henvendelser kan opfattes som belastende krav, der lægger ekstra psykisk pres på den modløse.

Oftentimes har de modløse ikke overskud til at svare på eller udfordre autoriteters beslutninger og afgørelser, og de kan derfor føle afmagt og opleve, at de har begrænset handlerum i deres eget liv.

Både økonomisk, fysisk og psykisk har det været hårdt - en nedtur for mig.

- Køkkenassistent, 47 år

Mit ben dur stadig ikke... men min læge sagde, det var en tabt kamp. Og hun ved, hvad hun snakker om. Jeg føler det offentlige har snydt mig.

- Smed, 35 år

DE ENTREPRENANTE

*Dem, der opsøger muligheder
og selv skaber nye veje...*

HOVEDPUNKTER

- Finder selv en ny vej i arbejdslivet efter skaden
 - ser på muligheder og ikke på regler
- Opfatter det offentlige system som tungt og begrænsende
- Bruger netværk og egne ressourcer til at komme videre

Svært at vente på afklaring. Hvad gør man der? Jeg optog et lån i mit hus på 1 mio. kr. for at holde den kørende. Fint, at jeg havde den mulighed. Når man har stor indtjening, har man også et højt forbrug. Der er også et økonomisk perspektiv. Det hele skal harmonere.
– Tømrer, 35 år

DE ENTREPRENANTE

Dem, der opsøger muligheder og selv skaber nye veje...

De entreprenante har accepteret deres nye livssituation og konsekvenserne af deres skade. Det er vigtigt for dem at få deres sag afsluttet, så de kan lukke det kapitel og komme videre. De er generelt åbne for at skulle noget nyt. De er proaktive, handlekraftige og risikovillige, og de undersøger selv nye muligheder i arbejdslivet.

Økonomi er ikke nødvendigvis en barriere i forhold til at skabe sig et nyt arbejdsliv, og det gør, at de entreprenante ikke er afhængige af tilbud fra det offentlige. De er selvkørende i deres sagsforløb og gode til at aktivere deres netværk. De har ofte en god dialog med deres arbejdsgiver, hvor de i fællesskab finder løsninger på, hvordan arbejdet kan tilpasses skaden.

De entreprenante lader sig ikke nødvendigvis bremse af regler, bureaukrati eller normer. De oplever det som demotiverende at få fortalt 'du skal gøre sådan' og 'det skal være på denne her måde'. Sagsgangen og de offentlige tilbud opfattes som langsomme og bureaukratiske. Det kan betyde, at de entreprenante dropper de offentlige tilbud og derfor kommer til at betale både behandlinger og kurser/uddannelse af egen lomme.

Var meget glad for mit arbejdsliv. Tjente mange penge. Havde mange gode kollegaer. Var en del af et miljø. Havde lige købt ny bil og havde et godt liv i København på en god arbejdsplads. Begyndte at tænke over, hvad jeg skulle lave, da jeg indså, at jeg ikke kunne fortsætte som VVS'er. Ville gerne være uden for. Er ordblind - og kan ikke læse en tung uddannelse. Begyndte selv at undersøge muligheder.

– VVS'er , 40 år

Jeg meldte mig ind i Dansk Metal, da jeg kom til skade, så jeg ikke blev helt kørt rundt i manegen.

– Smed, 33 år

Det er da nemmere nu end det var det første halve år – og det er da træls og synd, men der er stadig muligheder.

– Smed, 33 år

DE ACCEPTERENDE

Dem, der med tillid tager imod tilbud fra det offentlige...

HOVEDPUNKTER

- Søger at få det bedste ud af livet efter arbejdsskaden
- Deltager aktivt i tilbud og imødekommer krav fra det offentlige
- Er usikre og mangler overblik i sagsforløbet - har brug for støtte og sparring

Jeg blev nødt til at skifte spor, ellers kunne jeg ikke holde, indtil jeg skulle pensioneres. Endte som pedel, da jeg skulle finde noget, der også kunne være hyggeligt, da jeg skulle væk fra malerbranchen.

– Bygningsmaler, 51 år

DE ACCEPTERENDE

Dem, der med tillid tager imod tilbud fra det offentlige...

De accepterende har affundet sig med de ændringer, deres skade har medført. For dem er det vigtigt, at det hele hænger sammen, og at de har det godt. De er ikke villige til at ofre deres helbred og velvære for at kunne blive på deres arbejde, men en ny vej i livet skal også hænge sammen økonomisk.

De er åbne for, at der skal ske noget nyt efter deres skade. Derfor er de villige til at søge nye typer af jobs og tage imod de forløb, som det offentlige tilbyder dem. De accepterende har dog ofte brug for støtte og vejledning for at kunne se, hvordan deres kompetencer sættes i spil andre steder, og hvordan et sporskifte kan blive til virkelighed.

De har tillid til, at systemet hjælper dem videre, og at sagen bliver håndteret, som det nu er bedst muligt. De er ikke proaktive, men gør det, der kræves af dem i forløbet. De tager et ansvar for eget sagsforløb, men har brug for fagforeninger og netværk til støtte og sparring, da de kan mangle overblik. Det er ikke et problem for dem at bruge digitale løsninger, men de kan være usikre på, hvordan det offentlige hænger sammen. Derfor har de accepterende brug for bekræftelse på, at de har gjort det rigtige, da der ofte er meget på spil både økonomisk og helbredsmæssigt.

Man må væbne sig med tålmodighed. Det slutter jo ikke på et halvt til et helt år. Jeg tror, der er mange, der springer fra, fordi de ikke har lyst til at være med, men man kan bare gøre det, jeg har gjort. Os, der er kommet til skade, kan jo ikke gøre noget for at fremme det her.

- Bygningsmaler, 51 år

DE UROKKELIGE

Dem, der ikke ønsker at skifte retning...

HOVEDPUNKTER

- Kan ikke forstille sig andet arbejde end det, de altid har haft
- Har hverken økonomi eller lyst til uddannelse
- Træffer beslutninger selv, uden andre skal blande sig
- Er kritiske over for 'systemet'

De år jeg har tilbage ja, der vil jeg gerne blive i det, jeg skal. I 2025 så burde jeg kunne gå på efterløn, så har jeg trods alt været på arbejdsmarkedet i 45/46 år.

– Svejser, 62 år

DE UROKKELIGE

Dem, der ikke ønsker at skifte retning...

De urokkelige har en stærk arbejdsidentitet og gør alt, hvad de kan, for at blive i deres job efter skaden – også selvom det er hårdt. De er glade for deres kolleger og arbejdsplads, og de har ofte været i det samme erhverv altid. Den motivation, de finder i arbejdet og i arbejdsfællesskabet, gør, at de ikke er interesserede i at skifte branche. Allerhelst vil de bare fortsætte i samme job på den samme arbejdsplads.

De urokkelige tilpasser sig og indretter deres liv, så de bedst muligt kan leve med arbejdsskaden. De får hverdagen til at fungere trods smerter, og de er ofte villige til at gå på kompromis med, hvor meget energi de har til fritid og familieliv for at kunne blive i deres job. De er typisk selvkørende og handlekraftige og mener ikke, de har brug for hjælp til at træffe beslutninger om deres liv.

De urokkelige påtager sig ofte et stort ansvar som familiens forsørger. Økonomi spiller derfor en stor rolle og er typisk en barriere for at tage en ny uddannelse. Mange har også haft dårlige erfaringer med skolegang og har fx læse-skrivevanskeligheder. De har et langt arbejdsliv bag sig og har derfor ikke lyst til at starte "forfra" med en uddannelse og et nyt arbejdsliv.

De urokkelige har altid klaret sig selv uden hjælp fra det offentlige, og de kan godt være skeptiske, når de møder "systemet" (kommune, forsikringselskab og AES). De forstår ikke myndighedssproget, lovgivningen og aktørlandskabet og mister hurtigt tilliden til, at de vil blive behandlet retfærdigt. De oplever, at systemet "sylter deres sag" og prøver at få dem til at give op med mange svære spørgsmål. De urokkelige har derfor ofte fagforeningen med inde over forløbet.

Tilskadekomne med rygskader har det med at ignorere skader længere og forsøger meget for at komme tilbage eller bevare deres job.

– Fagforening

Jeg har aldrig været god i skolen, og jeg er ikke så god til computer og sidde stille hele dagen. Jeg kan ikke forestille mig at skulle tilbage på skolebænken, så nu prøver jeg at være på arbejdspladser, hvor jeg både kan arbejde fysisk og sidde på kontor som leder.

– Stilladsarbejder/leder, 51 år

DE TØVENDE

Dem, der har brug for tid og betryggelse for at komme videre – og som ikke altid gør det...

HOVEDPUNKTER

- Har svært ved beslutte, hvad der er rigtigt at gøre i livet efter arbejdsskaden
- Skal have hjælp til at erkende situationen og se nye muligheder
- Er autoritetstro og bange for at gøre noget forkert

Timing for opstart for omskolingsforløb er vigtig - er den tilskadedomnes helbredsmæssige tilstand ikke afklaret, er sandsynligheden for succes mindre, og den tilskadedømte er ikke klar til at lave jobskifte.

– Fagforening

DE TØVENDE

Dem, der har brug for tid og betryggelse for at komme videre – og som ikke altid gør det...

For de tøvende er det en meget stor beslutning at omstille sig og indstille sig på, at de skal noget nyt i deres arbejdsliv. De er ansvarsbevidste, ønsker at bidrage til samfundet og har en stor loyalitet over for deres arbejdsplads og kolleger. I første omgang gør de derfor alt, hvad de kan, for at blive i det samme job som før arbejdsskaden, fx ved at tilpasse deres arbejdsopgaver eller gå ned i arbejdstid. Samtidig vægter de balance i livet højt, og de vil gerne have overskud til andet end at gå på arbejde. De handler derfor på deres problemer, fx ved at gå til behandlinger for deres skade, og de er også åbne for nye veje i arbejdslivet, hvis de kan se, at det er nødvendigt for at opretholde deres familie- og fritidsliv.

Tid er en vigtig faktor for de tøvende. Inden de bliver klar til at komme videre, har de brug for at få afklaret deres helbredsmæssigt situation og nå til en erkendelse af, at de ikke længere kan klare det samme som før arbejdsskaden. De tøvende, som kommer ud for en ulykke, oplever meget pludseligt, at arbejdsskaden ændrer deres tilværelse, og derfor er tanken om at skifte arbejde og måske tage en uddannelse helt ny.

For at turde tage springet, og fx vælge en ny uddannelse, har de tøvende brug for at tale med nogen, som kan give dem råd, vejledning og støtte. Det gælder både i forhold til at se, hvordan deres kompetencer kan bruges i andre brancher eller jobs, og i forhold til støtte og betryggelse fra familien, når det bl.a. kommer til økonomi. De tøvende har en grundlæggende tillid til autoriteter, men de kan også være mistroiske ift. systemet - 'får jeg sagt noget som kan modarbejde min - sag' - fordi de har svært ved at gennemskue arbejdsskadesystemet og vurdere, hvilke konsekvenser deres handlinger og svar har for deres forløb.

Nogle gange ligger tingene lige for foden af en, men man har brug for et wake up call.

– Tømrer, 35 år

Økonomien har holdt mig fra at tage en uddannelse, når man har børn osv. Hvis der havde været noget bedre end SU, så ville jeg have taget en uddannelse, og det skulle have været bygningskonstruktør. I bund og grund er det økonomi, så har man jo ikke råd til at starte noget nyt op på SU.

– Bygningsmaler, 51 år